

Starvsfólkið á Elektron:

Skal EDV-virkið Elektron lata aftur?

Saman at halda var ei okkum givið. Tí er so lítið burtur úr her blivið!

Hesi orð munnu ikki uttan grund vera fest á blað í síni tíð. Høvuðsgrundin til at EDV-virkið Elektron nú er samtaluvevni í fjølmiðlunum, er júst manglandi samanhald.

At tosa um lønarniðurskurð, ov dýr tól o.s.fr. er at tosa uttanum veruligu trupulleikarnar. Tað, tað fyrst

og fremst snýr seg um er, um vit vilja hava vitanina í Føroyum ella ikki!!!

Munnu bankastjórar, politíkarar og aðrir leiðandi menn hava gjørt sær heilt greitt, hvørja ávirkan teir hava, og hvat teir hava at byggja allar sínar ætlanir á. Arbeidsfólkið á Elektron loyvir sær at seta henda spurning, av teirri heilt einfaldu grund, at vit eru í iva?

Hvar er gleðin yvir at búgva á heimsins bestu oyggjum blivin av? Her finnst menn, sum ikki vilja

skilja, at vit búgva her, og her skulu vit hústast. Vit kunnu ikki bæði vera eitt samfelag, og samstundis ikki. Hetta duga vit á Elektron at skilja.

Verður Elektron niðurlagt, fær hetta ikki bert avleiðingar fyri starvsfólkið á virkinum. Fleiri virkir í Føroyum eru heft at virksemið á Elektron, og er tað ikki minni enn ein vanlukka fyri føroyska samfelagið, um Elektron letur aftur.

Elektron hevur boðið peningastovnunum at gera eina skipan, sum kann nøkta framtíðar tørvin hjá teimum. Í fyrsta umfari

verður henda skipan eftir hvat Føroya Banki, og nú Sjóvinnubankin sigur, dýrari enn tær útlendsku skipanirnar. Men so er alt, eftir okkara metan, sagt.

Við allari virðing fyri Føroya Banka, sum vit meta vera eitt rationelt virki, koa vit ikki uttanum, at virkið er danskt, og at avgerðirnar verða tiknar av danskarum og út frá danskum perspektivum. Tí tekur Føroya Banki ikki ta samfelagsábyrgd, hann átti.

Tá tað loysir seg hjá dansku fyrirkunni, sum eigur Føroya Banka, at flyta EDV-tænastuna hjá bankanum niður til Danmarkar, verður hetta gjørt uttan mun til hvat tað kostar føroyska samfelagnum.

Okkara fatan er, at ein banki í Føroyum skal virka

fyri menning og framhaldandi útbýgging av samfelagnum – og ikki fyri tí øvugta. Um Føroya Banki hevði nýtt tann pening á Elektron, sum bankin sendir til BEC í Danmark, hevði Elektron verið kappingarført hvat prísleguni viðvíkur.

Væl vitandi um, at Elektron ikki kann liva upp til teir fyrimunir, sum stórdrift í Danmark gevur, meta vit tað vera realistiskt, at tosa um eina kappingarføra føroyska loysn. Við samanhaldi, dirvi og iniciativu er møguleiki at útvega eina loysn, sum er munandi meira smíðlig enn nøkur útlensk.

Í samfelagnum sum heild, skal arbeiddi framyvir gerast bilarari og betri – tað vita vit, og siggja vit hetta sum eina avbjóðing. Men ikki er realistiskt at tosa um, at hetta skal gerast frá einum degi til annan.

Ei heldur hava vit niðurbrotandi atfinningar fyri neyðini. Sjálvandi kunnu atfinningar til tíðir vera uppá sitt pláss, men latið tær tá

vera uppbyggjandi, og settar fram á røttum stað.

Vit hava á ongan hátt ætlanir um, at tað almenna beinleiðis fer at stuðla Elektron, men tað sum nú er neyðugt, er at fáa grundarlagið, sum Føroya Banki hevur máað undan virkinum, upp á pláss. Hetta kann einans gerast við, at teir kundarnir, sum eftir eru, standa saman og stuðla einum vælvirkandi virki til at bliva enn betri.

Tí vit eru vís í, at vit hava tað, sum skal til.

Eitt er heilt víst, sleppa vit endanum nú, so er eingin vegur aftur. Vit duga ikki at siggja nakra betri loysn enn samanhald og dugnaskap her á klettunum!

Virðingarmest

Starvsfólkaumboð
á Elektron
v/ Eli Elttor og
Sofus Clementsen

Elektron ájavnt við aðrar sentralar

Í Sosialinum tann 12. sept. ger Kjartan Thomassen, Samteld, viðmerkingar til framtíðina hjá Elektron og edv-tækni í landinum í síni heild. Vit høvdu ikki ætlað, at kjakið um framtíð okkara á Elektron skuldi fara fram í bløðunum, men tað, Kjartan sigur, krevur svar.

Nútiðar tæknifrøði

At Kjartan ger seg til talsmann fyri desentralar edv-loysnir, har hvør stovnur hevur sínar egnu maskinur og skipanir, er onki lögdi, tá hetta jú er tað, teir arbeiða við. Tilíkar edv-skipanir eru eisini væl hóskaðar til at loysa tann serstaka tørvin hjá summum virkjum og stovnum.

Vit kunnu tó ikki vera samd í, at hetta er ein hóskaðandi teknologi, tá talan er um stórar landsumfatandi

skipanir til peningastovnar og stórra almennar stovnar. Her kann hvør stovnur og hvør deild ikki gera sína serstøku skipan og hava sitt egnu edv-kervi. Í staðin verður her talan um sentralar loysnir, sum fleiri stovnar nýta. Hetta er eisini tað, sum verður gjørt alla aðra staðni. Allir teir stóru peningastovnamir í Danmark og niðurlondum annars, hava tilíkar sentralar edv-loysnir, og tann teknologi, teir nýta, samsvorar við ta, vit hava her á Elektron.

Grundarlagið undir einum tilíkan stovni er sostatt, at fleiri skulu kunna nýta somu maskinu og somu grundarlagsskipanir, fyri at vera felags um tær útreiðslur, sum standast av at reka ein tilíkan stovn, og fyri at kunna seta tey krøvini til

tryggleika og stabilitet, sum er av so avgerandi týdningi fyri teir stóru stovnamir, almennar sum privatar.

Av og á ummæla stórar uttanveltaðar fyrirkur, sum hava stórt innlit í edv, stöðði á Elektron. Í einum ummæli, sum júst er gjørt, verður sagt, at tann tæknifrøðiliga dygdin hjá okkum sum heild er tann sama sum á teimum dansku edv-centralunum, og at okkara peningastovnskipan tí er eitt hóskaðandi grundarlag fyri komandi menningini.

Kostnaðarstöðið

Grundarlagið undir einum sentralum edv-stovni er sostatt, at fleiri stovnar nýta somu grundløgur. Tað er júst her, at trupulleikar kykna, tí gongdin í Føroyum hevur gingið øvugta vegin. Í staðin fyri at sam-

arbeiða og samskipa í stórri eindir, fyri á tann hátt at fáa fyrimun av stórri økonomiskum eindum, er alt vordid meira og meira smábýtt, ikki bara innan edv, men á mestsum øllum samfelagsøkjum. Úrslitið er, at onki ber seg.

Tað var ein dyggur smeytur fyri Elektron, tá Føroya Banki tók sitt edv-virksemi til stovni í Danmark. Síðani er gjørt eitt miðvíst arbeiði á Elektron fyri at minka um kostnaðarstöðið, so sleppast kann undan at leggja stórar eykabyrðar á teir, sum eftir vóru.

Framtíðin

Tað avgerandi í dag er at gera upp við seg sjálvum, um vit vilja hava nakran sentralan edv-stovn í Føroyum ella ikki. Vilja vit tað, mugu vit samarbeiða og arbeiða

fram ímóti at fáa eina samskipan av sentralum og desentralum loysnum. gera vit ikki tað, eru vit sannførd um, at allir teir stóru stovnamir – peningastovnar, skattavald, tollvald, almennastovan, sjúkrahúsin o.s.fr., ein fyri og annar eftir, fara av landinum við sínum edv-uppgávum, og hetta vil ikki bara raka Elektron, men eisini aðrar edv-fyrirkur í Føroyum.

Fyri tann einstaka stovnin kann hetta sýnast ein løtu-fyrimunur, men samanumtikið koma vit øll at missa.

Stovnamir koma í flestu førum inn í skipanir, sum eru gjørdar til danska samfelagið, og mugu laga seg til arbeidsgongdir, sum eru gjørdar til eitt øðrvísi og nógv stórra samfelag enn okkara.

Fyri Føroyar og tann føroyska ungdomin verður tað ein vanlukka, at kunneleiki og arbeidsplass enduruttanlands.

Skal alt enda í Danmark? Er tað tað, vit vilja?

Jóan Eyðfinnur Olsen
teldufrøðingur

Sinnisbati

Fritíðarhælið í Krossgøtu 15 er opið mikukvøld kl. 19–22.